

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	50 Lei
Pe jumătate de an	25 "
Pe un pătrar de an	12 1/2 "
Un număr	1 Leu.

Manuscrisele se adresează redacției „Foaia Diecezană” iar banii de prenumără-tiune și inserțiuni administrației „Tipo-grafia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei

Pastorală de Crăciun a Î. P. S. Sale Mitropolitului nostru. Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos

„Eu am venit ca vieață să 'albă și mai mult să aibă”. *Ev. Ioan 10, 10.*

Iarăși a sosit la noi sărbătoarea Nașterii celei după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos — și de odată cu ea au sosit și bucuriile duhovnicești ce le revarsă cu îmbelșugare în inimile tuturor aceluia cari știu să o prăznuiască cu credință și cu evlavie.

Intre aceștia vreau să vă numărăți Voi toți, iubitorilor mei fii sufletești, — de aceea mă apropiu de Voi și de data aceasta cu părintescul meu cuvânt de învățătură despre însemnătatea venirii în lume a Mântuitorului nostru, ca prăznuirea ei de acum să vă fie cât mai cu folos pentru sufletele Voastre.

Cugetul meu se smerește înaintea tainei celei din veac ascunsă și de îngeri neștiută, care s'a arătat în noaptea cea sfântă în Viflaimul Iudeei. Minunea care s'a întâmplat atunci acolo, prin atingerea ceriului cu pământul, trece peste puterea de cuprindere a minții noastre omenești. Atâta însă totuși înțelegem, că prin nimic nu s'a arătat într'un chip așa de strălucit nemărginita iubire izbăvitoare a marelui Dumnezeu către noi oamenii, ca prin întruparea și trimiterea în lume a unuia născut Fiului său. Prin Pruncul cel născut în ieslea din Viflaim, Dumnezeu ne deschide inima sa părintească și ne întinde dreapta sa cea mântuitoare. Prindeți-vă de ea! În vârtejul frământărilor traiului Vostru, prindeți-vă cu toată

puterea de ea, că aici veți găsi singurul razim neînșelător împotriva ispitelor și păcatelor, singurul liman de pace pentru sufletele Voastre, singurul drum călăuzitor către adevărata vieață.

Deodată cu praznicul Nașterii Sale, par'că se înfățișează în mijlocul nostru, cari îl chemăm cu iubirea noastră, Domnul însuși, și repetind cuvântul pentru care a luat trup omenesc și a petrecut aievea între oameni, ne zice: „*Eu am venit la vieață să aibă și cu prisosință să aibă*”.

El vede neodihnitul sbucium după vieață al oamenilor de astăzi. Vede până în adâncul sufletului lor pe ceice caută cu lăcomie vieața în averi și în bogățiile trecătoare ale lumii acesteia și nu se dau înapoi dela nici o înșelăciune și dela nici o faptă urâtă pentru a le câștiga. Vede pe cei ce aleargă în ruptul capului după tot felul de plăceri neiertate și păgubitoare pentru trup și pentru suflet, crezând că în ele stă vieață. Vede pe toți ceice umblă după măriri deșerte, amăgindu-se cu înșelătoarele lor podoabe, că în ele ar fi găsit vieața. Vede pe ceice trăesc în vrajbă și neînțelegeri, în ură și în lupte răsunătoare, închipuindu-și că unde-i sgomotul mai mare acolo ar fi și vieață mai multă. Vede, în sfârșit, toată mizeria relelor ucigătoare de suflet și risipitoare de vieață și cu durere în față acestei triste priveliști ce i se deschide înaintea ochilor spune tuturor: Voi oameni, din vina voastră vă stricați vieața! Dumnezeu a sădit în inimile voastre setea după vieață, dar voi, cu ochii întunecați de patimi, ați părăsit drumul vieții și ați apucat pe drumul care duce la pierzare și la moarte. Intoarceți-vă din rătăcirea voastră și ascultați glasul meu, că eu de aceea am venit în lume ca vieață să aveți: „*Eu sunt calea, adevărul și vieața*” (Ioan 14, 6)!

Această chemare ni-o face nouă astăzi Hristos-Stăpânul vieții, Hristos-Aducătorul vieții, Hristos-Vieața însăși.

Vieața aceasta stă mai presus de priceperea noastră, covârșește ceriul și pământul, plutește deasupra veacurilor și noi numai închinându-ne

ei și slujindu-i putem să-i simțim puterea și mărirea. Dar iată că această vieață n'a rămas ascunsă, ci ni-s'a arătat prin Cel născut în ieslea din Vilmam și ne chiamă la sine ca să ne slobozească din patimi, să rupă zăgăzurile vieții celei vechi și să toarne în cuprinsul sufletelor noastre o vieață nouă și curată, vieață cu un cuprins sufletească luat din veșnicie, vieața care singură merită cu adevărat acest nume.

Toți câți s'au apropiat de Domnul au simțit că El este vieața cea adevărată și numai El o poate da celor ce-și deschid inima ca s'o primească. O mărturisește aceasta Pavel când scrie: „*Hristos este vieața mea*“, o recunoaște Petru când spune: „*Tu ai cuvintele vieții de veci*“, o întărește Ioan când glăsuște: „*Intru Hristos vieața s'a arătat*“. Insoțiți pe Domnul cu duhul în călătoriile lui prin satele și orașele dimprejurul lacului Ghenezaretului, prin Ierihon și Ierusalim și pretutindenea pe unde a umblat — și veți găsi că n'a îndreptat numai picioarele ologilor, n'a imputerit numai trupurile slăbănogilor, n'a deschis numai ochii orbilor și urechile surzilor, ci a făcut minuni cu mult mai mari: a schimbat cu totul vieața oamenilor și a înnoit sufletele lor. Prin privirile, prin cuvintele și prin atingerile lui cu oameni de tot felul, le-a topit gheața din inimi, i-a scos din robia puterilor întunecoase, i-a desmorțit din somnul nepăsării și trândăviei și a făcut să biruiască în lăuntru lor iubirea și vieața cea deplină. Pescari și muncitori neînvațați ajung suflete mari, femei pierdute se ridică din noroiul fărădelegilor, înșelători și cămătari nemiloși se fac binefăcători ai săracilor, și tâlharului de pe cruce i-se deschide ușa raiului. Că de aceea a venit în lume Hristos ca să aducă și să împartă vieața cea adevărată, așa cum Dumnezeu vrea să fie vieața oamenilor. Și tot ce-i în lume mai bun, mai frumos și mai înălțător de inimi, din duhul Lui s'a zămislit, prin puterile dumnezeiești ce El le-a revărsat s'a înfăptuit și desăvârșit.

O poveste veche ne spune, că deodată cu nașterea Domnului și Mântuitorului nostru Hristos a răsărit din pământ un izvor cu apă sfântă, cu apa vieții din care bând cineva își înnoia întreaga sa ființă. La dreptul vorbind, aceasta nu-i numai poveste, ci e întâmplare aievea. Nașterea lui Hristos a fost într'adevăr izvor de apă vie care a făcut să rodească câmpiile însetate ale sufletului omenesc.

Această apă de înnoire și înviorare a sufletelor trebuie și oamenilor de astăzi. Prea s'au întors mulți cu cugetul dela Dumnezeu, prea puțin ascultă de Mântuitorul și de poruncile Lui și mare de tot e numărul celor ce s'au dedat patimilor și pornirilor rele. De aceea se stinge fericirea din suflete și scade mereu iubirea dintre

oameni. O singură scăpare ne este dată: întoarcerea la Hristos și deschiderea inimilor pentru vieața pe care El o îmbeie.

Când cete mari de călători trec prin întinsele pustiuri așternute cu nisip, trimit în toate părțile cercetași ca să găsească izvoare cu apă răcoritoare. Cel ce a dat mai întâi de izvor, strigă cu glas puternic ca să-l audă soții săi cei mai de aproape: *Veniți!* Strigătul de chemare trece din gură în gură până ce l-au auzit toți călătorii cari se adună să-și stâmpere setea la izvor.

Dela Domnul iese strigătul: *Veniți!* El ne chiamă: „*Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi odihni pe voi*“ (Matei 11, 28)... „*De însătoșază cineva, să vie la mine să bea*“ (Ioan 7, 37)... „*Cel ce va bea din apa care eu voi da lui va fi întru el izvor de apă curgătoare în vieața de veci*“ (Ioan 4, 14). *Veniți cei flămânzi*: „*Eu sunt pâinea vieții, cea ce vine către mine, nu va flămânzi*“ (Ioan 6, 35). *Veniți toți păcătoșii*: „*Acesta pe păcătoși primește*“ (Luca 15, 12). *Veniți toți cei pierduți*: „*Că a venit Fiul omului să caute și să mântuiască pe cel pierdut*“ (Luca 19, 10). *Veniți cei întristați, acesta lacrimile șterge* „*Nu plânge*“ (Luca 7, 13). „*Veniți, că iată gata sunt toate*“ (Luca 14, 17).

Cu această chemare mă îndrept și eu, păstorul și părintele Vostru sufletească, către toți iubiiții mei fi întru Domnul: *Veniți cu toții fără zăbavă la Stăpânul vieții și la Mântuitorul sufletelor noastre!* De praznicul Nașterii Lui bucurați-vă cu bucurie sfântă. Bucurați-vă bărbaților cu bucuria păstorilor și ca magii îi aduceți daruri aurul gândurilor curate, smirna și tămâia simțimentelor Voastre cucernice. Bucurați-vă femeilor cu bucuria ce-a simțit-o în inima sa Maica Preacurată în noaptea cea sfântă. Bucurați-vă bătrânilor cu bucuria așteptării împlinite ce a luminat fața dreptului Simeon și a prorociței Ana. Bucurați-vă copiilor cu bucuria nevinovată a sfinților îngeri cari au mărit cu cântarea lor nașterea Stăpânului. Bucurați-vă și-l primiți în casa sufletelor Voastre, ca să puteți zice împreună cu apostolul neamurilor: „*Că nici moartea, nici vieața, nici îngerii, nici căpeteniile, nici puterile, nici cele ce sunt acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncul, nici ori ce altă făptură nu poate să ne despartă pe noi dela dragostea lui Dumnezeu, care este în Hristos Isus Domnul nostru*“ (Romani 8, 28—29).

Această hotărâre să o întărească bunul Dumnezeu în sufletele Voastre în aceste sfinte sărbători ale Nașterii Domnului, pe cari, împreună cu cele următoare ale Anului-Nou și ale Bobotezii, Vă urez din toată inima să le petreceți cu sănătate, în pace și mulțumire, și să vă învredniciți, a le ajunge întru mulți și fericiți ani, Amin.

Impărtășindu-Vă arhieriasca Noastră binecuvântare, am rămas.

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1921

al Vostru al tuturor de tot binele voitor

Nicolae Bălan,
arhiepiscop și mitropolit.

Filosoful englez *Herbert Spencer*, care și-a câștigat mari merite pentru dezvoltarea sociologiei, scrie la sfârșitul vieții sale:

„Am început să am față de cerințele religioase o atitudine simpatcă și care umple într'un chip sau altul sfera, pe care fără succes încearcă s'o umple explicația științifică.”

Cum s'au serbat Anul nou și sf. Botez în Caransebeș.

În catedrala noastră s'au serbat Anul nou și sfântul Botez (Arătarea Domnului) cu deosebită solemnitate.

La Anul nou a servit sf. liturghie P. On. D. protopop *Andrei Ghidiu* cu asistența P. On. D. protopopi onorari *Spiridon Șandru*, asesor consistorial, și *George Petrescu*, profesor.

A participat și P. Sf. Sa Dl Episcop diecezan *Dr. Iosif Tr. Badescu*.

La priceasnă părintele *S. Șandru* a publicat credincioșilor darurile ce s'au făcut bisericii catedrale în cursul anului 1921.

Înainte de a împărți anafora P. Sf. Sa Dl Episcop a rostit o adânc simțită predică zicând cam următoarele:

Fiind acum schimbarea anului și sub impresiunea cuvintelor din Evanghelia de astăzi pune la inima părinților să se îngrijească de copiii lor, dându-le o creștere bună, iar copiii sunt datori să asculte de părinții lor. Dorește tuturor an nou fericit și-și exprimă bucuria, că atâția ofițeri sunt de față, arătând ei prin aceasta că au dragoste față de biserică și față de legea noastră. Ei sunt asigurarea, că biserica și patria vor fi apărate cu credință de orice atac din afară cu atât mai vârtos, că armata a dat dovezi de înalt patriotism și jertfire de sine.

După serviciul divin s'au prezentat la reședință și au prezentat P. Sf. Sale Domnului Episcop felicitări de anul nou și urări de bine: corpul ofițeresc în frunte cu Dl colonel *Petre Dobriceanu*, acest brav român și distins ofițer; membrii Consistorului și corpul didactic dela institutele de învățământ diecezane sub conducerea P. Sf. Sale Dlui Arhiepiscop *Filaret Musta*;

magistratul orășenesc în frunte cu Dl primar *Pauck*; pretura; poliția; Comunitatea de avere și mulți particulari.

Reprezentanții confesiunilor au felicitat pe P. Sf. Sa încă în Ajun sub conducerea preotului rom. cat. Dl *Metzger*.

P. Sf. Sa în cuvinte potrivite le-a mulțămît tuturor și le-a oferit o gustare.

*

La Sf. Botez a pontificat atât la Sf. liturghie, cât și la sfințirea apei însuși P. Sf. Sa Dl Episcop diecezan, asistat de P. On. Dni protopopi *Andrei Ghidiu*, *Spiridon Șandru* și *George Petrescu* și de dnii părinți: *Petru Barbu*, director de teologie, *Romul Ancușa*, director în ministerul cultelor, *George Noaghea*, *Dimitrie Soceneanțu* și *Filip Pop*, profesori; precum și de părintele protodiacon Dl *Sabin Evușianu*, directorul liceului. La serviciul sfânt au participat mulți credincioși, iar armata a stat la rugăciune afară, nemai fiind loc în biserică. P. Sf. Sa i-a stropit pe toți cu apă sfințită. S'au dat mai multe împușcături de tun.

În această zi a fost invitat la masa P. Sf. Sale întregul corp ofițeresc din garnizoana Caransebeș. A luat parte și P. S. Sa părintele Arhiepiscop *Filaret Musta*.

S'au rostit mai multe toaste.

P. Sf. Sa Dl Episcop a toastat pentru Maj. Lor Regele și Regina, pentru casa domnitoare, pentru armată și pentru corpul ofițeresc din localitate.

Dl colonel *P. Dobriceanu* a făcut frumoase repriviri istorice și a închinat pentru P. Sf. Sa Episcopul.

P. S. Sa Dl Arhiepiscop *Filaret Musta* pentru ofițerii tineri, cărora le pune la inimă să se arate vrednici de înaintașii lor, fiind totdeauna gata de sacrificiu în interesul neamului. Dl căpitan *Cimpoșici* pentru P. S. Sa părintele Arhiepiscop, care totdeauna s'a arătat prietin tinerimei dându-le sfaturi și povețe înțelepte.

Dl colonel *Dobriceanu* vorbește a doua oară pentru P. Sf. Sa Dl Episcop, dând expresiune recunoștinței și mulțămitei sale pentru solicițudinea și dragostea P. S. Sale față de armată și față de corpul ofițeresc. Îi face urări de fericire, dorindu-i păstorire fericită cu rugarea, ca și pe viitor să-i împărtășească de dragostea Sa, ca astfel mai de multe ori să ne putem întâlni în ospitala sfântă reședință episcopescă.

La aceste cuvinte reflectează din nou P. S. Sa Dl Episcop, exprimându-și bucuria și plăcerea, că i-a văzut întruniți la masa sa, urmând invitații Sale, și le dorește tot binele, arătându-se vrednici conducători ai oștirea noastre pentru susținerea prestigiului armatei și al neamului nostru pe pedestalul înalt, la care a

fost ridicat în urma jertfelor mari, ce s'au adus pe altarul patriei și națiunii.

*

Ținem să amintim și că în Ajunul Botezului a făcut sfințirea apei la slujba ceasurilor împărătești P. S. Sa părintele Arhiepiscop *Filaret Musta*, asistat de părinții presbiteri *Petru Barbu* și *Filip Pop*.

Unificarea bisericească.

Lucrările sf. Sinod. — Comisiunea de 15. — Consfătuirea bisericească dela București.

De curând s'au ținut la București ședințele „Constituantei” bisericești pentru a pregăti unificarea bisericească. Deși hotărârile aduse acolo nu sunt obligatoare, totuși sunt de mare importanță ca material de studiu. Dăm și noi un scurt rezumat al celor petrecute.

După studiul amănunțit al unificării bisericești, pe care l-a făcut o comisiune de 15 membri a așa numitei „Constituante” bisericești în cursul unui an întreg, chestiunea unificării fu pusă în discuție în sesiunea din urmă a sf. Sinod, la care au luat parte și arhierii din Ardeal și Banat.

Fostul ministru de culte *O. Goga* a asigurat în ședință biserica ortodoxă de recunoașterea autonomiei, pe care nu o avuse până acum biserica din vechiul Regat.

Punctul acesta câștigat îndeamnă sf. Sinod să elaboreze un proiect de lege fundamentală bisericească și să pregătească și un statut de organizare, pe care biserica are să și-l voteze singură.

Proiectul fu trimis apoi congresului nostru național bisericesc dela Sibiu, care își făcu observările sale precum le-am expus din cuvânt în cuvânt în „F. D.”

Constituanta dela București s'a întrunit în 16 Decembrie n. Din Ardeal și Banat au luat parte: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan, P. Sf. Sa Episcopul nostru Iosif, protopopul dela Lugoj *G. Popoviciu*, asesorul consistorial dela Arad *G. Ciuhandu* și reprezentanții mireni dnii *V. Goldiș*, *V. Branisce*, *I. Nedelcu*, *G. Dobrin*, *Aurel Lazăr*, *V. Moldovan* și *Silviu Dragomir*.

Dar la cea dintâi ședință se ivi o piedecă, prin care s'a întârziat mersul normal al ședințelor. Comisiunea de 15, aleasă de Constituanta, nu avea nici un raport cu propuneri fixate precis. Există, ce-i drept, un proiect de lege fundamentală, alcătuit de sf. Sinod în înțelegere cu ministrul de culte, dar acest proiect căzu deodată cu demisiunea dlui *Goga* și nu se știa nici cine va fi viitorul ministru, nici părerea noului ministru în ce privește raportul dintre stat și biserica ortodoxă.

Câțiva preoți din vechiul Regat cerură ca să se ia de bază proiectul sf. Sinod și să se înceapă imediat discuția. Ardelenii însă și Basarabeni cerură, ca proiectul amintit și hotărârile congresului dela Sibiu să fie date spre studiu comisiunii de 15, pentruca să formuleze propuneri noi și să prepare o temelie, pe care să se clădească unificarea.

Această din urmă părere învinse, după ce o susținu admirabil dl *V. Branisce*, care expuse în linii generale cu o strălucită vervă punctul de vedere al bisericii din Ardeal.

Comisia de 15 a lucrat 5 zile, apoi s'au continuat ședințele constituanței în 22 Decembrie n.

Comisia de 15 a prezentat atunci un raport în scris și un proiect de „Dispoziții generale pentru organizarea bisericii autocefale ortodoxe române”, care eră astfel întocmit, că garantează autonomia bisericească nu numai față de stat ci și a părților constitutive, firește, într-o măsură potrivită. Se menține organizația mitropolitană și anume cele 5 mitropolii istorice.

Sfântului Sinod i-se recunosc drepturile, cari după canoane, legi și regulamente speciale intră în competența lui.

În viața administrativă școlară, culturală, fundațională și epitropească a bisericii se creează corporațiuni compuse din reprezentanții clerului și ai poporului, în proporție egală, $\frac{1}{2}$ și $\frac{1}{2}$, dar în mitropolia Ardealului se susține proporția de $\frac{1}{3}$ clerici și $\frac{2}{3}$ mireni.

Corporațiunea centrală este congresul național bisericesc, compus din reprezentanți ai tuturor mitropoliilor și având dreptul de a stabili normele pentru întreaga biserică a țării.

În afară de această instituție mai funcționează în viața bisericească adunări (sinoade) eparhiale, protopopești și parohiale, în care alegerea se face, din jos în sus, în mod indirect.

În Ardeal însă alegerile se fac tot direct, ca și mai înainte, și se susține și pe viitor congresul mitropolitan, care înlocuește congresul național bisericesc de până aci.

La eparhii și mitropolii, ca și la protopopiate și parohii, se alege câte un consiliu (consistor), ca organ executiv. Instanțele judecătorești și disciplinare sunt: consistorul spiritual eparhial, apoi cel mitropolitan și în fine cel central de pe lângă sf. Sinod ca instanță de revizuire și pentru asigurarea unității de jurisprudență.

Alegerea episcopilor se face de către adunarea eparhială electorală, alegerea mitropoliților se face de către adunarea mitropolitană electorală, alegerea mitropoliților, arhiepiscopilor și episcopilor în mitropoliile Ungro-Vlahiei și Moldovei se face de către congresul național bisericesc împreună cu adunarea eparhială. Urmează apoi examinarea canonică și investitura regală.

Dela articolul 10—24 se precizează raportul dintre biserică și stat, situația Cassei bisericii ortodoxe, care administrează fondul general.

Proiectul în general a fost primit.

A urmat discuția pe articole.

Dl *V. Goldiș* a ținut o cuvântare foarte frumoasă despre biserica ortodoxă, ca biserică națională și dominantă a statului român, rugând Constituanta să renunțe la cuvântul „dominantă”, care nu se potrivește cu concepțiile noastre privitoare la libertatea culturilor.

Dl *C. Dissescu* explică necesitatea menținerii cuvântului „dominantă” și o consideră ca un respect adus tradițiunii și ca o armă de apărare; nu trebuie în nici un caz interpretată ca un instrument de agresiune.

Se susține numirea „dominantă”.

Reprezentanții clerului din vechiul Regat au cerut păstrarea Consistorului superior bisericesc, care să reprezinte interesele preoțimii.

Dl *V. Goldiș* arată că organizația bisericească din vechiul Regat a fost oarecum „bolnavă”. Lipsurile ei constituie însă un îndemn pentru îndreptarea lor. Crede, că corporațiile, cari vor funcționa pe lângă sf. Sinod, vor constitui o garanție a drepturilor și intereselor preoțești. Teama de abuzuri nu e îndreptățită și nu justifică existența Consistoriului bisericesc.

Cu privire la alegerea episcopilor dl *Branisce* explică, că e o greșală admiterea a 2 modalități deosebite pentru alegerea episcopilor și a arhierilor. Dacă la

alegerea mitropoliților, episcopilor și arhiepiscopilor concură 3 factori: eparhiile, sf. Sinod și Coroana, nu e firesc ca alegerea arhierilor titulari să se facă numai de sf. Sinod, la propunerea chiriarhului respectiv. Coroana va servi ca un corectiv al unor eventuale greșite alegeri și acest corectiv este cerut de interesele naționale.

Asupra acestei chestiuni se va mai reveni.

Se votează, după o discuție mai lungă, articolul 15, care prevede obligativitatea predării religiei în școală. Cu această ocaziune Dl S. *Mehedinți* a protestat contra tendinței ministeriului instrucțiunii de a scoate învățământul religios din școală.

Celelalte articole se votează nemodificate.

Pentru integritatea Banatului.

Din lipsă de spațiu n'am luat notă până acum despre adunarea de protestare ce s'a ținut la 1 Ianuarie n. la Cluj în sala „Reduta” din inițiativa societății „Cultura Poporului”. Chestiunea e de sigur actuală și acum și va rămâne până se va face dreptate deplină, alipindu-se Banatul întreg României. Dăm deci acum raport despre decursul adunării:

Sala a fost plină de lume din toate straturile societății. Dl *Marin Ștefănescu*, vicepreședintele societății, a dat mai întâi cuvântul profesorului universitar *I. Ursu*, care într'o erudită și bine simțită cuvântare a demonstrat dreptul nostru de stăpânire asupra Banatului întreg din punct de vedere istoric.

Dsa a arătat cum la Paris Sârbii au profitat de ostilitatea cu care România, ca stat latin, a fost împinată de coaliția anglo-americană, care — dupăcum s'a văzut — a avut cuvântul hotărîtor, și astfel au pretins partea din Banatul nostru, care i-a fost atribuită.

De asemenea dsa o de părerea aceloră, cari susțin, că înadins s'a făcut această rezolvire nedreaptă litigiului dintre noi și Sârbi spre a se crea un motiv de viitoare conflicte, de pe urma cărora cei interesați să poată profita.

Dl *Popescu-Voitești*, profesor universitar, a apărut apoi din punct de vedere științific integritatea Banatului. Dsa a dovedit în mod competent imposibilitatea despărțirii Banatului. Condițiunile geologice, precum și strânsa legătură dintre munte și șes, nu pot îngădui despărțirea Banatului. Și, precum în trecut, cine a stăpânit muntele a ajuns să stăpânească și șesul, așa și acum noi, cari stăpânim partea muntoasă a Banatului, vom ajunge a stăpâni și șesul complet până la Tisa și Dunăre.

Cuvântarea clară și vioaie a Dlui *P. Voitești* a fost urmărită de public cu toată atenția și răsplătită cu aprobări vii.

Dl inginer *P. Lucaciu*, directorul R. M. S. din Transilvania și Banat, tratând chestiunea Banatului din punct de vedere economic, a demonstrat, cu o foarte completă și elocventă statistică, legătura strânsă între produsele Banatului rămasă nouă și acelea din Torontal. Fără sprijinul, pe care partea industrială, adică aceea a noastră, îl poate da părții agricole rămasă la Sârbi, populația de acolo nu-și poate satisface nevoile economice.

Dsa a arătat și superioritatea noastră etnică față de Sârbi, care nu mai poate fi contestată. Dsa conchide în aprobările publicului, că din nici un motiv Banatul nu poate fi rupt și sfâșiat.

Vorbește apoi studentul *A. G. Bănușiu* originar din Caransebeș, care într'o cuvântare entuziastă a spus, în numele tineretului, care reprezintă viitorul, că nu

poate fi ertat, ca idealul, pentru care atâția din cei mai buni fii ai patriei au murit, să fie lăsat a rămâne neimplinit.

Ultimul a luat cuvântul Dl profesor universitar *Marin Ștefănescu*, care a produs culmea entuziasmului. Dsa rezumând argumentele istorice, științifice și economice ce s'au adus cu atâta competență, a tras singura concluzie, pe care spiritul de dreptate o îngăduie și anume: *Banatul întreg trebuie să fie al nostru.*

Dsa la urmă a cetit o moțiune în senzul celor vorbite, pe care publicul a votat-o cu însuflețire și care s'a trimis Majestății Sale Regelui.

Călătoriile pe C. F. R. Carnet cu preț redus pentru copiii funcționarilor și pensionarilor.

Dela 1 Ianuarie 1922 se vor emite carnete de identitate tuturor copiilor minori, ai funcționarilor, pensionarilor și ai parlamentarilor.

Emiterea se face de către autoritatea de care depinde părintele copilului, pentru funcționarii activi și parlamentari, și de către ministrul comunicațiilor pentru pensionari, pe baza unei cereri a părintelui copilului în care se arată Nr. carnetului său de identitate și clasa, pe lângă care anexează o dovadă că copilul este legitim și minor, o fotografie pe fondul alb, actuală, și suma de 1 (un) leu numerar.

Cartoanele nu se fac decât pentru copiii dela 10 ani în sus. Autoritățile în drept a emite aceste „drept carnete” de identitate sunt: toate ministerele, afară de comunicațiuni și lucrări publice; comitetul agrar; Președenția Consiliului de ministri; Domeniul Coroanei; Epitropia sf. Spiridon Iași; Camera; Senatul; Epitropia așezămintelor brâncovenesti; Casa M. S. Regelui; Eforia Spitalelor Civile București și Banca Națională.

Persoana care semnează ca emitent trebuie să fie totdeauna aceeaș pentru aceeaș autoritate și numele și semnatura sa trebuie aduse la cunoștința ministerului comunicațiilor spre recunoaștere.

Durata de valabilitate a acestor „drept carnete” este de un an, ele preschimbându-se la începutul fiecărui an calendaristic. Orice „drept carnet” căruia îi va lipsi una din datele de mai sus, care va avea corecturi, ștersături sau răsături, sau care se va găsi în mâinile altei persoane decât titularului său, se va considera anulată și se va conșca înaintându-se ministerului comunicațiilor iar posesorul lui se va trata ca și cum nu ar avea nici un fel de legitimație de călătorie.

Emiterea acestui „drept carnet” se face pe răspunderea personală a celui ce semnează ca emitent, cumcă au fost respectate toate prevederile regulamentului și că cele arătate în el sunt exacte.

„Drept carnetul” dă dreptul posesorului său de a face 12 călătorii de ducere și întoarcere într'un an, cu orice tren de călători, afară de cele exprese și de lux, plătiind 50 la sută din taxele tarifare întregi.

În acest scop posesorul lui îl va prezenta personalului de control la revizie împreună cu jumătate bilet.

iar personalul de tren, odată cu perforarea biletului de călătorie va perfora și unul dintre cupoanele de pe marginea de ducere, respective de întoarcere. Posesorul lui este obligat a-și reproduce semnătura la cererea organelor de control.

În caz de pierdere posesorul va anunța imediat ministerul comunicațiilor, serviciul permiselor, spre a se da circulară de anulare, ne mai eliberându-se altul pentru anul în curs.

În caz că părintele copilului pierde calitatea ce-i acordă acest drept, fie prin demisiune, destituire sau moarte, „drept carnetul“ se va înapoia autorității emittente care îl va trimite ministerului comunicațiilor spre anulare.

Atât comunele bisericesti, cât și particularii, cari sunt în restanță cu plata abonamentului, să binevoiască a achita fără amânare prețul de abonament.

ADMINISTRAȚIA.

Ș T I R I

Nunta principesei Marioara cu Regele Iugoslaviei Alexandru s'a stabilit să se țină la Paști în Belgrad.

„**Lumina satelor**“. Sub acest titlu a început să apară săptămânal în Sibiu o foaie nouă pentru popor cu binecuvântarea Î. P. S. Mitropolitului nostru, care scrie în fruntea numărului I: „Luându-și lumina din lumina lui Hristos care luminează tuturor, ea va turna în sufletele celor ce vor ceti cu luare aminte învățăturile credinței celei mântuitoare, povețele dragostei fără de care nici un lucru trainic nu se poate sălășlui între oameni, și nădejdea în tot binele, pe care, prin munca și silințele noastre, suntem datori să-l coborim în alcătuirile vieții dintre noi. Sfaturile și îndrumările acestei gazete se vor potrivi cu trebuințele zilelor noastre, ca să fie spre întărirea bunelor năravuri, spre povățuire către împlinirea datorințelor cetățenești, spre buna chivernisire a gospodăriei naționale, spre cumpăt și cruțare în toate, spre călăuzirea tineretului, spre pacea și buna înțelegere între toți fiii neamului românesc“. Frumos program.

† **Frida Fűszfás**, fiica de toți știmatului nostru concetățean Alexandru Fűszfás a răposat Duminecă în 2/15 Ianuarie după lungi și grele suferințe în cea mai frumoasă etate de 23 ani. În mormântarea s'a făcut Marți în 4 Ianuarie cu mare pompă. Cortegiul funebru a plecat dela casa mortuară din strada Căpitan Temeș la cimiterul rom. cat. unde rămășițele pământești ale decedatei au fost așezate în cripta familiară. Odihnească în pace!

Logodnă. Dșoara *Hedvica Balla* din Băile-Erculane și Dl *Aurel P. Moldovan* din Blaj, logodiți. Felicitări!

Institutul de credit și economii „Albina“ din Sibiu aduce la cunoștință, că pentru a înlesni acționarilor subscrierea de acțiuni din noua emisiune a exoperat creditul necesar dela Cassa de păstrare „Furnica“ din Făgăraș, care acordă suma de plată integrală de Lei 135— pe acoperire de cambii, un document de gaj și titli provizori despre acțiunile nouă, calculând în curs de 2 ani — în care timp nu se va abziice creditul — o dobândă de 8% netto, cu capitalizare semestrală, având a se folosi cupoanele pentru dobândă și replătire din capital.

Cercul cultural Caransebeș al Asociației învățătorilor ne trimite spre publicare următoarele: *Convocare.* P. T. învățători și învățătoare dela toate școalele primare din plasa Caransebeșului, precum și toți prietenii și sprijinitorii școlii și culturii naționale, sunt invitați la *adunarea cercului cultural Caransebeș*, al Asociației învățătorilor, care se va ținea *Joi în 26 Ianuarie a. c.* la orele 9 a. m. în școala primară de stat din Caransebeș, cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Constatarea membrilor prezenți. 3. Alegerea comisiunii pentru verificarea procesului verbal. 4. Circularul comitetului central. 5. Rentabilitatea stupăritului, disertație ținută de inv. Iosif Olariu din Marga. 6. Noua salarizare a corpului didactic. 7. Chestiunea statificării școalelor comunale grănicerești. 8. Alte eventuale chestiuni. 9. Propuneri și interpelări. 10. Reconstituirea cercului cultural. 11. Ficsarea timpului și locului pentru adunarea viitoare. Fiind chestiuni de importanță domniile membri sunt rugați să ia parte cu toții. Pentru absenții nemotivate în înțelesul statutelor se va aplica o amendă de 50 lei. Caransebeș 10 Ianuarie 1922. *Pavel Jumanca*, președinte. *Ioan P. Curescu*, secretar.

Urcarea taxelor postale pentru străinătate. Începând cu 1 Ianuarie 1922 taxele postale pentru străinătate s'au modificat astfel: 1 scrisoare simplă în greutate de cel mult 20 grame costă 3 lei și pentru fiecare 20 grame o fracțiune în plus de câte 1.50 Lei; pentru o carte postală 1,80 Lei; imprimate de 50 gr. 60 bani, ziarele de fiecare număr 60 bani.

Morții mai însemnați ai anului 1921. În anul 1921 au murit: *prinți și regi:* Regele Nichita al Montenegrului (1 Martie), împărăteasa Augusta Victoria a Germaniei (11 April), Regele Petru al Sârbiei (16 August), exregele Wűrtembergului principele Wilhelm (2 Octomvrie) și exregele Ludovic III al Bavariei (18 Octomvrie). *Bărbați de stat:* Bethmann Hollweg fostul cancelar german (8 Martie), premierul spaniol Dato (15 Martie), fostul mare vizir turcesc Talaat Pașa (29 Martie), fostul șef al centrului catolic german Erzberger (26 August), fostul primministru ungar Alex. Wekerle (26 August), premierul iaponez Hara (3 Noemvrie). *Literari și artiști:* scriitorul rus Krapotkin (8 Februarie), tenoristul italian Caruso (2 August), romancierul francez Ernest Daudet (20 August), orientalistul maghiar Goldzieher (18 Nov.), compozitorul francez Saint-Saens (16 Decemvrie), scriitoarea polonă Gabriela Zapolska (18 Decemvrie) și poetul rus Korolenko (26 Decemvrie).

Convocare.

P. T. membri ai „Soc. cooperative **Frăția din Caransebeș**“ sunt invitați a lua parte la

adunarea generală ordinară

care se va ține în 29. Ianuarie 1922 la orele 3 d. m. în sala primăriei orășenești, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Alegerea a doi notari și doi verificători pentru procesul verbal al adunării.
3. Raportul consiliului de administrație.
4. Raportul comisiei de cenzori.
5. Darea absoluturului consiliului de administrație și comisiei de cenzori.
6. Alegerea noului consiliu de administrație și a comisiei de cenzori.
7. Propuneri și interpelări.
8. Inchiderea adunării.

Caransebeș în 15 Ianuarie 1922.

Pentru cons. de adm.

de Bailla
președinte.

CONCURSE.

Se escrie concurs pentru întregirea *parohiei* de clasa a II-a din comuna **Calina**, protopresbiteratul Oraviței cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumente împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială de 30 de jughere.
2. Un intravilan parohial de 200 □.
3. Birul și stola uzitată.
4. Locuință liberă în casa parohială.

Recurenții se invită a-și înainta recursele adresate comitetului parohial din Calina, Prea On. oficiu protopresbiteral din Oravița, apoi a se prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în oratorie și cântare, dar nu în ziua de alegere.

Calina la 11 Decembrie 1921 din ședința comitetului parohial. 2—3

Nicolae Blaj m. p.
not. com. par.

Todor Boru m. p.
preș. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan* adm. protopop.

Emolumente :

1. Salar în bani gata dela sf. biserică 200 Lei.
2. Salar din pământul școlar, încât prețul pământului e deajuns, la caz contrar și din repartiție 200 Lei.
3. Din repartiție 100 Lei și întregirea dela stat.
4. Locuință liberă cu 2 chilii, culină, cămară, grajd și grădină dela intravilanul locuinței.
5. Pentru conferință trăsura până la gara proxima și 25 Lei
6. Pentru scripturistică 10 Lei.
7. Dela înmormântări unde va fi poftit, cu Liturgie 2 Lei, fără Liturgie 1 Leu.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantonatu în și afară de biserică, a instrua elevii și elevele de școală în toate cântările bisericesti, a compune preliminariul bisericii, cultului și fondului școlar, repartiția cultului, a compune socoțile bisericii și a cultului pe lângă o sumă cu care se va va înțelege cu comitetul parohial.

Preferiți vor fi aceia cari sunt în stare să instrueze și conducă cor vocal bisericesc pentru care serviciu va fi separat remunerat după înțelegere cu comitetul parohial.

Rugările de reflectare la acest post adresate comitetului parohial să se înainteze Prea On. Oficiu protopresbiteral ort. român în Buziaș.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua alegerii.

Cerna din ședința extraordinară a comitetului parohial ținută la 11 Septembrie st. v. 1921. 2—3

Toma Ștecu
not. com. par.

Alexandru Ioanoviciu
paroh, președ. com. par.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Pentru întregirea definitivă a *parohiei* de clasa a II-a din comuna **Iladia** (protopresbiteratul Biserica-Albă) devenită vacantă prin strămutarea din comună a parohului Cornel Cure, la Sân-Mihai, amăsurat §-lui 23 p. 5 din statutul organic și a §-lui 31 din Regulamentul pentru parohii și pe baza ord. consistoriale ddo 10 Noembrie a. c. Nr. 4189 B./921 să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, cu următoarele emolumente:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 30 jugere de pământ.
2. Salariul anual de 175 lei ce să plătește din cassa bisericii (fondul preoțesc) titulo bir și ștola preoțească.
3. Anual câte 20 lei — ca rescumpărare pentru plațul intravilan, — care nu este în natură.

Se obsearvă, că dările după realitățile primite în usufruct, va avea să le supoarte însuși alegândul paroh, și tot dânsul va avea să se îngrijească și de locuință, nefiind casă parohială.

Pentru îndeplinirea postului de *învățător* dela școala confesională ortodoxă română din **Cerna**, protopresbiteratul Buziaș, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Concurenții cu o calificare în regulă sunt poștiți a-și înainta petițiile de concurs instruite conform prescrierilor statutului organic și ale regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din loc, să se înainteze Venerab. Conzistoriu diecezan din Caransebeș.

Recurenții sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică din Iladia, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratoric, cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual ori a Venerabilului Conzistoriu Diecezan.

Iladia din ședința comitetului parohial ținută în 15/28 Decembrie 1921. 1—3

Ilie Catina

președ. com. par.

George Verca

not. com. par.

În conțelegere cu oficiul protopresbiterial.

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistor diecezan dtdo 10 August 1921 Nr. 2313 B. ex. 1921 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru ocuparea postului de paroh în parohia a doua de clasa III-a din **Cliciova**, protopresb. Făgetului.

Emolumentele :

1. Una sesiune parohială constătătoare din 31 jugere și 265 stânjeni □.

2. Un intravilan de 800 stânjeni □ și un estravilan 800 stânjeni □.

3. Stola uzitată și 100 lei birul parohial.

În lipsa de casă parohială, alegându paroh se va îngriji de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și subștearnă recursurile lor, conform regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial din Cliciova, Prea On. Oficiu protopresbiterial din Făget.

Recurenții sunt poștiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Cliciova, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratoric, dar

numai cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual și nici decum în ziua alegerii.

Cliciova din ședința comitetului parohial, ținută la 5/18 Septembrie 1921. 1—3

Pentru comitetul parohial :

Ioan Ștefanoviciu

președ. com. par.

Coriolan Belgea

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu*, protopresbiter tractual.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistoriu diecezan din 10 August 1921 Nr. 2991 B. ex 1921 se escrie concurs pentru întregirea parohiei a doua din **Mêrcina** devenită vacantă prin abdicarea preotului Eugen Popoviciu cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele :

1. Una sesiune parohială constătătoare din 30 jugere catastrale.

2. Una grădină estravilană de 800 st. □ și un intravilan gol de 800 st. □

2. Venitul dela 2 jugere pământ din izlazul comunal nedespărțit.

4. Stola și birul uzitat.

5. După venirea în vacanță a parohiei preotului Iosif Caragea din jumătatea de sesiune, cu cât are numitul de prezent mai mult, alegându-l preot va beneficia jumătate adecă 8 jugere, având astfel a se egaliza beneficiul celor doi preoți.

Recurenții își vor înainta recursurile adresate comitetului parohial Prea Onoratului Oficiu protopresbiterial al Oraviței și sunt poștiți a se prezenta credincioșilor în vre-o Duminică sau sârbătoare.

Mêrcina din ședința comitetului parohial ținută la 17 Octombrie 1921.

Alexandru P. Popoviciu

președinte.

Iosif Caragea

notariu.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan* adm. protopresb.

Nr. 5326 B. ex 1921.

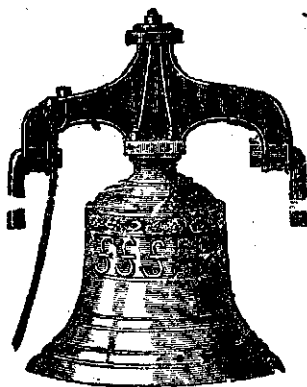
Acest concurs se publică pe lângă observarea, că parohia este de clasa II-a.

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 30 Decembrie 1921.

Episcopul diecezan :

Dr. Iosif. Tr. Badescu.

1—3

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote

și fabrică de scaune de fer pentru clopote

TIMIȘOARA-FABRIC.

41—52

Calculări de preț să trimit gratuit.